

РЕШЕНИЕ

№ 434

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Нели Куцкова

Членове: Яна Вълдобрева
Мария Яначкова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20211000501771 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 262030 от 26 март 2021г. по гр. д. № 3881/2019г. Софийски градски съд, ГО, 1 състав е осъдил Гаранционния фонд да заплати на Т. М. Т. сумата от 3 000 лв. на основание чл.557, ал.1, т.1 КЗ, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 04.03.2018г., ведно със законната лихва от 13.02.2019г. до изплащането, като отхвърлил иска за разликата до пълния предявен размер 38 000 лв. и за законна лихва за периода 30.08.2018г.-13.02.2019г.; осъдил ответника да заплати на ищеца разноски по делото на основание чл. 78, ал.1 ГПК от 39.47 лв.; осъдил ответника да заплати на адв. П. П. - САК, адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.2 ЗА от 131.84 лв.; осъдил ищеца да заплати на ответника и разноски по делото по чл.78, ал.8 ГПК за юрисконсултско възнаграждение от 92.11 лв.; осъдил ответника да заплати по сметка на Софийски градски съд на основание чл.78, ал.6 ГПК сумата от 120 лв.

Т. М. Т. е подал въззивна жалба срещу решението по посоченото гражданско дело в отхвърлителната му част. С оплаквания, че решението в обжалваната му част е неправилно, концентрирани върху нарушение на чл. 52 ЗЗД, се иска отмяната му и уважаване на предявения иск изцяло.

Ответникът Гаранционен фонд е оспорил жалбата с доводи, че тя е

неоснователна, тъй присъденото обезщетение е определено в правилно приложение на материалния закон.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ищеца е възникнало вземане по чл. 557, ал. 1, т. 1 КЗ в размер на 35 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, вследствие естеството на травматичните увреди и тежестта на увреждането, възрастта на пострадалия, продължителността на лечебния и възстановителния период, преживените страдания и търпените ограничения и неудобства, начина на получаване на травмите, отражението върху психичното и емоционалното му състояние, при отчитане на настъпилото възстановяване на общото здравословно състояние и работоспособност, но с периодично проявяващо се главоболие, както и при съобразяване на социално – икономическите условия към момента на настъпване на ПТП. Присъденото обезщетение ведно със законна лихва от 19.02.2019г. е определено след приспадане на платеното извънсъдебно обезщетение от 32 000 лв.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо в обжалваната част, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото за неправилно в негова обжалвана част.

С оглед спорния предмет на делото във въззивното производство и обстоятелството, че решението на първоинстанционния съд в осъдителна в полза на ищеца част не е обжалвано, въззивният съд в правоприлагащата си дейност изхожда от положението, че той е пострадало лице от ПТП, станало на 04.03.2018г., от което са му причинени телесни увреждания, а ответникът ГФ е адресат на задължение за плащане на обезщетение на пострадалия от ПТП, причинено от неидентифицирано МПС (чл. 297 вр. чл. 298, ал. 1 ГПК вр. чл. 557, ал. 1, т. 1 КЗ вр. чл. 478, ал. 1 КЗ).

Спорно във въззивното производство, съобразно посоченото по-горе, е какъв е размерът на обезщетението, предназначено да възмезди болките и страданията, понесени от ищеца като участник в ПТП - пътник, чиято легитимация като пострадало лице е призната от съда, но чийто изводи относно дължимия размер на обезщетението се оспорват.

От заключението на изслушаната по делото съдебно – медицинска експертиза, изготвено въз основа на медицинската документация, е установено, което не се оспорва във въззивното производство и въззивният съд в правоприлагащата си дейност следва да изходи от установените въз основа на него фактически положения, че в резултат на процесното ПТП ищецът е получил следните травматични увреждания: контузия на главата и лицето; многофрагментна импресионна фрактура на предната стена на фронталния синус; многофрагментно счупване на дъгата на дясната ябълчна кост на черепа; мозъчно сътресение; посттравматична церебрастения; контузия и оток на лявата колянна става. По своя медико-биологичен характер уврежданията по главата и лицето и последвалият посттравматичен церебрастенен синдром са довели до разстройство на здравето с реална опасност за живота на ищеца, а контузията и отока на лявата колянна става - до временно затруднение движенията на лявото коляно и болки. На пострадалия е била оказана спешна медицинска помощ във ВМА-гр. София, където след извършени изследвания и установяване на уврежданията, е поставен на строг постелен режим в интензивен сектор на болницата, където с проведено консервативно лечение. Изписан е на 08.03.2018г. с предписано амбулаторно лечение, а на 12.03.2018г. отново е бил приет в болнично заведение - в Клиника по лицево-челюстна хирургия - във връзка с травмите в областта на лицевия череп, където е била извършена на 13.03.2018г. операция по наместване на костните фрагменти на счупената дясна ябълчна кост /скула/ и стабилизация с шев. Изписан е на 15.03.2018г. в подобро общо състояние с продължаващо лечение в домашни условия, назначени контролни прегледи и предписани хранителен режим и обезболяващи лекарства. По повод болки и излив в лявата колянна става на пострадалия е проведена магнитно-резонансна томография на структурите на коляното, при която е била установена само дегенерация на задния рог на медиалния мениск на лявата колянна става. След проведено шест месечно амбулаторно лечение и предвид настъпилите усложнения ищецът е бил освидетелстван от ТЕЛК при МИ - МВР и за получените травматични увреждания и посттравматичния церебрастенен синдром болничният му отпуск е бил продължен с още 60 дни с ЕР № 0434/141 от 12.09.2018г. Според заключението общият лечебен и оздравителен период е приключил за около 8 месеца /233 дни по болнични листове/. За този период пострадалият е търпял болки и страдания по повод упорито главоболие, световъртеж и нарушение на координацията, интензивни през първите два месеца след злополуката и извършената операция. Болките са били интензивни и при студено и влажно време, когато ищецът е трябвало да ползва различни обезболяващи средства. През останалото време е търпял само периодично явяващи се болки от главоболие при мозъчна преумора и при въздействие на силна светлина, продължително време е приемал аналгетици. Наред с това, през първите два месеца ищецът е имал назначен хранителен режим поради получената фрактура на дясната скула, смущаваща дъвкателния процес при хранене и невъзможност да приема твърда храна.

Понастоящем (м. 07.2020г.) ищецът е възстановен и работоспособен, но в редки моменти може да търпи краткотрайно главоболие без нарушение в координацията. Фрактурите на лицевия череп са зараснали окончателно, не се установяват нарушения при хранене и говор, възможни са единични болки при много студено и влажно време, които ще отзвучават след употреба на аналгетици. Не са налице данни за негативни последици или трайни усложнения от процесните увреждания, ищецът е възстановен и работоспособен и прогнозата за в бъдеще е оптимистична.

От събраните гласни доказателства чрез разпита на св. И. - във фактическо съпружеско съжителство с ищеца, чийто показания подлежат на преценка по реда на чл. 172 ГПК, е установено по делото и това не е спорно на настоящия етап, че след изписването си от болницата Т. стоял на тъмно къщи, без да гледа телевизия, нуждаел се от обслужване, свидетелката го водила на прегледи. Имал постоянно главоболие, което пречело и на съня му, а при ставане му причернявало. Преди да се върне на работа около 10 месеца стоял къщи, постоянно посещавал лекари и след този период за главоболието, което продължавало, и приемал лекарства поради това. След инцидента станал по-изнервен и нетърпелив, на моменти имал проблеми с паметта.

Вредите, които ищецът твърди, че са му причинени от процесното ПТП, подлежат на доказване на общо основание (чл. 154, ал. 1 ГПК). Неимуществените вреди са установени в първоинстанционното производство, в което е постановено необжалваното осъдително решение, тежестта на които според жалбоподателя е останала недооценена, при игнориране и на други релевантни за определянето на търсеното обезщетение обстоятелства, освен тежестта на получените травматични увреждания.

В приложение на чл. 52 ЗЗД, при приетото за установено и в първоинстанционното производство относно характера и тежестта на увреждането на здравето на пострадалия, който на 42 навършени години е получил няколко телесни увреждания, измежду които фрактури и церебрастенен синдром с опасност за живота, както и с оглед претърпените от него болки и неудобства от физическо естество, присъщи на уврежданията, вкл. характера и продължителността на лечението (в това число оперативно), периодът на интензивни болки; ограниченията, които пострадалият е търпял през лечебния и възстановителния период в битов и социален план и при

хранене, отражението върху психоемоционалното му състояние на преживяното събитие с травматичен характер, но при съобразяване и на благоприятната прогноза за здравето му, което е напълно възстановено, с изключение на спорадично проявяващи се болки при определени условия, както и при отчитане на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия, въззивният съд счита, че обезщетение в размер на 55 000 лв. отговаря на принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД. Ето защо, предявеният иск за заплащане на обезщетение за доказаните в производството неимуществени вреди, резултат от ПТП, станало на 04.03.2018г., за последиците от реализирането на което вече е ангажирана отговорността на ответника като носител на законово задължение да покрива вреди в изрично определени случаи, в които липсва застрахователна закрила, е основателен до размера от 23 000 лв. след приспадане на приетото частично изпълнение от 32 000 лв., платени извънсъдебно. Върху обезщетението се присъжда и лихва за забава от 13.02.2019г., откогато тя е присъдена, без във въззивното производство да е обоснован с конкретни оплаквания срещу приетото от съда по-ранен момент на твърдяната забавата на ответника, който е изискал допълнителни доказателства от ищеца и на посочената дата 13.02.2019г. по щета от 05.02.2019г. е определил обезщетение (вж. чл. 558, ал. 1, изр. 2 вр. чл. 497 КЗ). С оглед изложеното, доводите на жалбоподателя за нарушение на чл. 52 ЗЗД са частично основателни. САС определи размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди с оглед конкретните обстоятелства, като в разглеждания случай съобрази предимно възрастта на пострадалия в активна възраст, получените физически увреждания с тежка черепно-лицева травма с опасност за живота, проведеното лечение, продължителността на възстановителния период, приключил успешно, от около 8 месеца и търпените през този период неудобства, както и продължителното проявяващо се упорито главоболие с присъщите му световъртеж и нарушения на координацията и възможността за проява на болки в главата и след възстановителния период, но без нарушения на координацията.

На основание приетото по-горе, въззивната жалба се явява частично основателна – при преценка на посочените по-горе релевантни обстоятелства

за определяне на дължимото обезщетение с първоинстанционното решение е било определено занижено обезщетение. При това положение решението в негова обжалвана част подлежи на частична отмяна като неправилно и вместо това искът следва да се уважи за разликата до размера от 23 000 лв. – и за сумата 20 000 лв. със законната лихва от горепосочения момент (чл. 271, ал. 1, изр. 1, предл. последно ГПК). С оглед отмяната на решението в отхвърлителната му част, на отмяна подлежи и решението в частта, в която в тежест на ищеца са възложени разноски над размера от 39, 47 лв. При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца-жалбоподателя, съобразно искането му, се присъждат разноски, както следва: 157, 89 лв., съответно 228, 57 лв. – платена държавна такса по иска, съответно за въззивно обжалване, от чието заплащане ищецът е бил освободен частично; както и 105, 26 лв. – депозит за вещо лице, а в полза на представителя му по пълномощие на основание чл. 38, ал. 2 ЗА се присъжда сумата 878, 95 лв., съответно сумата 902, 86 лв., – адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ за всяка от съдебните инстанции. На основание чл. 78, ал. 6 ГПК на ответника се възлагат разноски за заплащане на държавна такса в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на САС в размер на 642, 11 лв. – държавна такса по иска и 171, 43 лв. – държавна такса за въззивно обжалване. В останалата обжалвана част решението, предмет на институционен контрол, е правилно като резултат и подлежи на потвърждаване. В тази връзка, на основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК в полза на ответника по въззивната жалба, съразмерно на отхвърлената част от иска, се присъжда възнаграждение за юрисконсулт в размер на 42, 86 лв.

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 262030 от 26 март 2021г. по гр. д. № 3881/2019г. на Софийски градски съд, ГО, 1 състав, в негова отхвърлителна част – в която искът е отхвърлен за разликата над 3 000 лв. до 23 000 лв. и в частта, в която в тежест на ищеца са възложени разноски над размера от 39, 47 лв. и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Гаранционния фонд да заплати на Т. М. Т., ЕГН ***** , на основание чл. 557, ал. 1, т. 1 КЗ, сумата 20 000 лв.,

представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от ПТП, настъпило на 04.03.2018г., ведно със законната лихва от 13.02.2019г. до окончателното ѝ изплащане, и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК да му заплати сумата 491, 72 лв. – разноски за производството.

ОСЪЖДА Гаранционния фонд да заплати, на основание чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1 ЗА вр. чл. 78, ал. 1 ГПК, възнаграждение за безплатна правна помощ: - на адв. П. П. в размер на 878, 95 лв. - за първа инстанция и - на адв. М. Д. в размер на 902, 86 лв. - за въззивна инстанция.

ОСЪЖДА Гаранционния фонд, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, да заплати държавна такса в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на САС в размер на 813, 54 лв.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262030 от 26 март 2021г. по гр. д. № 3881/2019г. на Софийски градски съд, ГО, 1 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Т. М. Т., ЕГН *****, да заплати на Гаранционен фонд, основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК, сумата 42, 86 лв. – възнаграждение за юрисконсулт.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател:

Членове:1.

2.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____